

Economische Impact EK Inline Skaten Almere

Onderzoek naar de economische effecten, het bezoekersprofiel en –de
bezoekerstevredenheid van het EK Inline Skaten 2013 in Almere

Colofon

Titel

Economische Impact EK Inline Skaten in Almere

Onderzoek naar de economische effecten, het bezoekersprofiel en de bezoekerstevredenheid van de EK Inline Skaten in Almere

Onderzoek en rapportage

Alien van der Sluis (Kennispraktijk)

Eralt Boers (Kennispraktijk)

Een onderzoek uitgevoerd door Kennispraktijk in opdracht van Sportservice Flevoland

© januari 2014

Opdrachtgever

Sportservice Flevoland

De evaluatie is uitgevoerd conform Richtlijnen handboek Economische Impact, Bezoekersprofielen en Tevredenheid WESP versies 1.0

Peer review is uitgevoerd door Rik Burger – Kirco Company

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
Inleiding	5
1. Achtergrond en methodologie Economische Impact	6
1.1 Theoretische achtergrond	6
1.2 Dataverzameling	7
1.3 Onderzoeksinstrument	7
1.4 Data-analyse	8
2. Bezoekersprofiel, bestedingen en tevredenheid	9
2.1 Bezoekersaantallen	9
2.2 Bezoekersprofiel	11
2.3 Gemiddelde bestedingen	16
2.4 Tevredenheid	17
3 Economische Impact.....	18
3.1 Additionele bestedingen van bezoekers en deelnemers	18
3.2 Additionele bestedingen van de organisatie	22
3.3 Totale Economische Impact.....	23
3.4 Vergelijking met prognose	23
3.4 Conclusie	24
7. Literatuur en geraadpleegde websites	25
Bijlage: Vragenlijst Economische Impact	26

Samenvatting

De provincie Flevoland en Sportservice Flevoland willen bij de organisatie van sportevenementen in de provincie zicht hebben op de economische effecten van die evenementen. Monitoring en evaluatie spelen daardoor een steeds belangrijkere rol en kunnen bijdragen aan rendementsvergroting en professionalisering. De EK Inline Skaten die van 29 juni tot 6 juli 2013 in Almere plaatsvond is het eerste evenement waarbij een uitgebreide monitoring en evaluatie plaatsvond. Hierbij is niet alleen gekeken naar de economische impact, maar ook naar bezoekersprofiel en bezoekerstevredenheid. Hierbij zijn de richtlijnen van de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP) gehanteerd.

De EK Inline Skaten 2013 in Almere is 4.568 keer bezocht. Deze bezoeken komen voor rekening van 1.872 individuele bezoekers. De meeste bezoekers zijn zelf afkomstig uit de schaatswereld en wisten op die manier van het bestaan van het evenement. Slechts weinig bezoekers (circa 5%) bezochten het evenement naar aanleiding van uitingen in *Almere deze week* of banners en posters in de stad. De meeste bezoekers bezochten het evenement alleen (29,7%), gevolgd door 'met partner' (18,4%) of 'met partner en kinderen'(17,3%). In die laatste categorie vallen vooral kinderen uit de leeftijdscategorie >12 jaar. Van de bezoekers komt 28,5% uit de provincie Flevoland en maar liefst driekwart van de bezoekers komt speciaal voor het evenement naar de provincie.

Een gemiddelde bezoeker gaf € 36,86 uit, met name aan eten en drinken op locatie. 12,5% overnachtte één of meerdere nachten in de provincie Flevoland. Opvallend is dat het daarbij altijd ging om maar liefst vijf tot zes overnachtingen. Het evenement werd goed gewaardeerd: gemiddeld beoordeelde men het met een 7,9 en bijna iedereen vond dat Almere zich blijvend zou moeten inzetten voor de komst van dergelijke evenementen. Verbeterpunten zijn het feit dat er meer publiek op af zo moeten komen (de promotie zou beter kunnen) en dat er soms te veel tijd zit tussen de wedstrijdonderdelen. De totale economische impact van de EK Inline Skaten bedraagt **€ 127.274,80**. De overnachtingen van de deelnemers dragen met € 63.296,25 het meest bij aan de economische impact.

Inleiding

In december 2012 heeft de provincie Flevoland de herijkte sportnota 2013-2016 “Sportbeleid dat rendeert, Sportnota 2013-2016” vastgesteld. Hierin is de uitdaging geformuleerd om sport niet alleen als een op zichzelf staand doel te zien, maar (ook) als middel voor economische ontwikkeling. In de periode van 2013-2016 wil Flevoland jaarlijks twee of drie aansprekende nationale en internationale topsportevenementen organiseren, het liefst in de kernsporten watersport en triathlon. In 2013 zijn dat in elk geval de Europese Kampioenschappen Inline Skaten in Almere, de Batavia Regatta in Lelystad en de triathlonwedstrijd Amsterdam-Almere Challenge. Monitoring en evaluatie spelen een belangrijke rol in het provinciaal sportbeleid, waarbij het van belang is om zicht te krijgen op de economische impact van sportevenementen volgens de methodiek van de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (hierna: WESP¹). Goed evalueren is van belang voor verdere professionalisering en rendementsvergroting.

De EK Inline Skaten die van 27 juni tot 6 juli plaatsvond in Almere is het eerste evenement waarvan de economische impact volgens de WESP-methodiek is bepaald. Het evenement werd georganiseerd door de KNSB in samenwerking met de Almeerse Schaatsvereniging ASV en bestond uit de onderdelen baan, weg en marathon. Zowel de mannen, vrouwen als junioren A kwamen in actie. Deze rapportage geeft de resultaten van de economische impact van het evenement weer. Daarnaast is informatie verzameld over het profiel en de tevredenheid van de bezoekers.

Leeswijzer rapportage

Hoofdstuk 1 geeft de achtergrond van de WESP weer en de daaruit voortvloeiende methodologie. Hoofdstuk 2 schetst de resultaten van het onderzoek naar het bezoekersprofiel en hoofdstuk 3 de economische impact, die is opgedeeld in de bestedingen van bezoekers, deelnemers en de organisatie.

¹ Binnen de WESP werken vertegenwoordigers van hogescholen en kennisinstellingen samen om standaard richtlijnen op te stellen voor het meten van de sociale, economische en promotionele impact van sportevenementen. Hierdoor wordt de standaard van het onderzoek hoger en zijn resultaten onderling vergelijkbaar. Zie ook: www.evenementenevaluatie.nl

1. Achtergrond en methodologie Economische Impact

Bij het meten van economische effecten van sportevenementen wordt vaak een onderscheid gemaakt tussen de ‘maatschappelijke kosten-baten analyse’ van een evenement en de ‘economische impact analyse’. In het eerste geval worden economische effecten én niet-economische effecten meegenomen (zoals effecten op imago van het land of de stad, geluk van inwoners of effecten op sportparticipatie). Bij een economische impactanalyse (EIA) gaat het om de additionele inkomsten als gevolg van een evenement (Késenne, 2005).

In het huidige onderzoek staat het laatste centraal en de centrale onderzoeksvraag luidt dan ook als volgt:

“Wat is de economische impact van het EK Inline Skaten op de provincie Flevoland?”

Deze economische impactanalyse levert een weergave op van de (additionele) bestedingen in de provincie Flevoland als gevolg van het EK Inline Skaten 2013 in Almere. Hierbij gaat het om bestedingen van bezoekers en deelnemers, en bestedingen vanuit de organisatie van het evenement. Daarnaast wordt ook gekeken naar het profiel en de tevredenheid van bezoekers.

1.1 Theoretische achtergrond

De economische impact van een evenement voor de provincie wordt gedefinieerd als de additionele, of extra bestedingen die door het evenement veroorzaakt worden in een bepaald, afgebakend gebied². In dit geval is dat de provincie Flevoland. Bij elk evenement is een veelheid aan economische effecten te bedenken: bestedingen aan reclame door het bedrijfsleven, extra overnachtingen door bezoekers, promotie-effecten voor de gemeente, provincie of regio etc., die allemaal iets zeggen over de betekenis van het evenement voor de economie. Maar additioneel wil zeggen dat deze bestedingen niet het gevolg zijn van een verschuiving van de vraag. De economische impact bestaat daarmee uit de volgende onderdelen:

- De additionele bestedingen van bezoekers en deelnemers aan het evenement
- De additionele bestedingen vanuit de organisatie van het evenement (via gegevens van de organisatie)

Bestedingen zijn additioneel indien aan twee voorwaarden wordt voldaan:

1. Er is een oorzakelijk verband met de organisatie van het evenement. In de praktijk betekent dit dat alleen bestedingen worden meegenomen van bezoekers en deelnemers die speciaal voor het evenement naar de provincie zijn gekomen, of in het geval van inwoners van de provincie, die voor het evenement in de provincie zijn gebleven, waarbij inwoners als additioneel worden gerekend als zij voor een dergelijk evenement naar een andere Nederlandse stad zouden zijn gereisd.
2. De organisatie heeft inkomsten vergaard om uitgaven te kunnen doen. En de uitgaven vanuit de organisatie van het evenement zijn ten goede gekomen aan het bedrijfsleven in de

² Uit: WESP Richtlijnenhandboek Economische Impact 1.0

gemeente/regio/provincie. Met andere woorden geen verschuivingen oftewel uitgaven die toch waren gedaan ook al had het evenement niet plaatsgevonden.

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van het Richtlijnenhandboek van de WESP, versie 1.0, gedownload van de website van de WESP: www.evenementenevaluatie.nl.

1.2 Dataverzameling

De data met betrekking tot de additionele bestedingen van de bezoekers en deelnemers zijn verzameld door middel van face-to-face interviews. Voor een representatieve steekproef met een betrouwbaarheidsinterval van 95% en een afwijkingsmarge van 5% moeten bij een bezoekersaantal tot 5000 mensen minimaal 270 vragenlijsten worden afgenomen. Om tot dit aantal te komen zijn op alle dagen van het evenement (van 29 juni tot en met 6 juli, met uitzondering van de rustdag op 3 juli) en bij alle onderdelen (weg, baan en marathon) interviewers ingezet. De interviewers ontvingen vooraf een uitgebreide interviewinstructie op papier en werden voorafgaand aan de data-verzameling mondeling geïnstrueerd. Op alle dagen was een 'superinterviewer' aanwezig die fungeerde als troubleshooter en coördinator.

Om zicht te krijgen op het totaal aantal bezoekers is voor de onderdelen weg en baan door de organisatie een schatting gemaakt van het aantal bezoekers (volwassenen en kinderen) aan de hand van de inkomsten en de kaartverkoop per dag. Het onderdeel marathon vond op zaterdag 6 juli plaats in het centrum van Almere en was vrij toegankelijk. Hier is een schatting gemaakt door middel van een primaire schattingsmethode, namelijk het tellen van het aantal bezoekers op basis van gemaakte foto's op plaatsen waar het publiek stond.

De uitgaven en inkomsten van de organisatie tot slot, zijn verkregen via de eventcoördinator van de KNSB.

1.3 Onderzoeksinstrument

De gebruikte interviewleidraad bestond uit de adviesvragenlijst zoals opgenomen in de richtlijn 'Economische Impact v1.0'. Deze leidraad bestaat uit de volgende onderdelen:

- Bezoekersprofiel: nationaliteit en woonplaats, opleiding, leeftijd, reden van bezoek, (grootte van) gezelschap.
- Additionaliteit: was de bezoeker ook in Almere geweest als het evenement vandaag niet had plaatsgevonden? Is hij of zij langer in Almere gebleven door het evenement? Was de bezoeker ook naar een andere gemeente gegaan als het evenement daar had plaatsgevonden?
- Gemaakte kosten: o.a. overnachtingen, toegang, eten en drinken, merchandising, openbaar vervoer, brandstof, en winkelen in de gemeente.

De interviewleidraad is aangevuld met drie korte vragen over de tevredenheid over het evenement.

1.4 Data-analyse

De data uit de ingevulde interviewleidraden zijn ingevoerd en geanalyseerd met behulp van SPSS 17.0. Om de kwaliteit van de data te garanderen is een verticale controle uitgevoerd door middel van het draaien van frequentietabellen om te controleren of er geen niet bestaande antwoordmogelijkheden zijn ingevoerd. Ook vond een horizontale controle plaats door 5% van de vragenlijsten opnieuw in te voeren en te controleren op overeenkomstigheid met de oorspronkelijk ingevoerde lijsten.

2. Bezoekersprofiel, bestedingen en tevredenheid

Om de economische impact te kunnen bepalen is het van belang zicht te hebben op de aantallen bezoekers. Daarnaast is het, bijvoorbeeld om voor volgende edities van het evenement specifieke groepen bezoekers te werven, goed om ook weet te hebben van specifieke kenmerken van de bezoekers. Daartoe is in de vragenlijst en aantal achtergrondvragen opgenomen. Dit hoofdstuk geeft een weergave van de resultaten.

2.1 Bezoekersaantallen

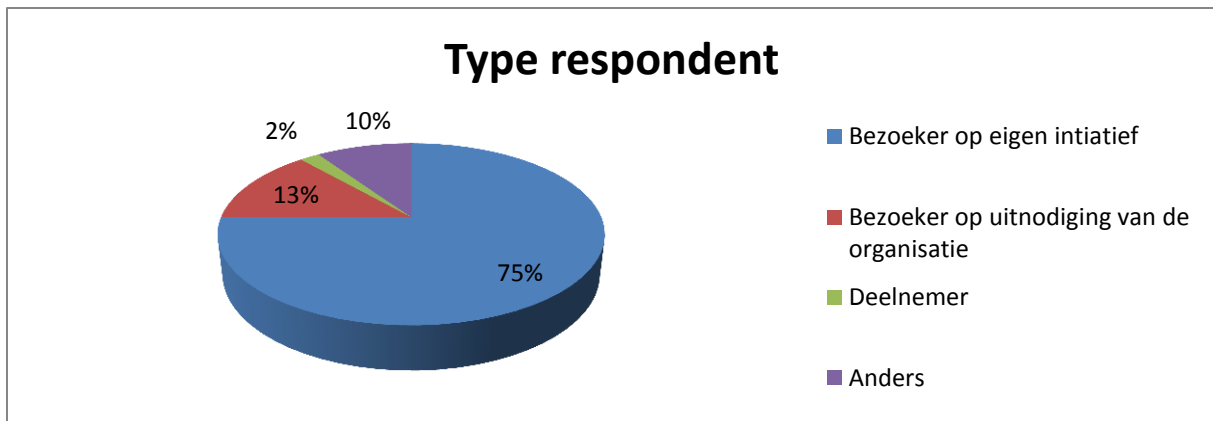
In totaal is het EK Inline Skaten 4.568 keer bezocht (Bron: Evenementcoördinator KNSB, ASV en Sportservice Flevoland). Mensen die op meerdere dagen aanwezig zijn geweest worden hierbij ook meerdere keren meegeteld. Het eerste weekend van het evenement, waarin de baanwedstrijden plaatsvonden, is het best bezocht (zie tabel 1). Op basis van de enquête is berekend dat het gemiddeld aantal dagen waarop men het evenement bezocht 2,44 was³. De 4.568 dagbezoeken komen hiermee voor rekening van 1.872 individuele bezoekers.

Tabel 1 Bezoeken per evenementsdag

Dag	Aantal bezoeken
Zaterdag 29 juni	661
Zondag 30 juni	639
Maandag 1 juli	502
Dinsdag 2 juli	410
Donderdag 4 juli	443
Vrijdag 5 juli	413
Zaterdag 6 juli	1500
Totaal	4568

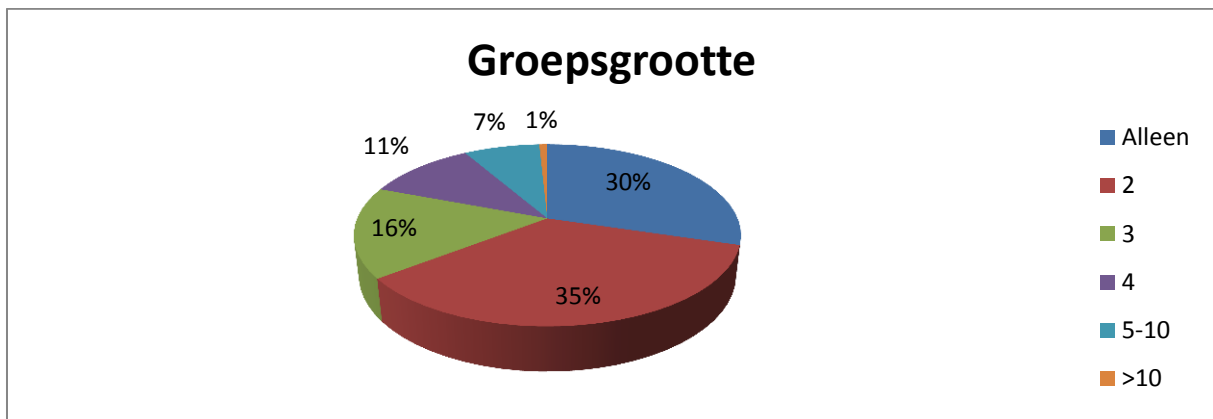
Gedurende het evenement zijn 305 interviews afgenomen, waarvan 269 (88%) met bezoekers, wat nagenoeg voldoende is om een representatieve steekproef van de bezoekers te vormen (zie ook figuur 1). 75% van de respondenten kwam op eigen initiatief, 13% op uitnodiging van de organisatie. 2% van de respondenten was deelnemer en 10% had een andere achtergrond. In de meeste gevallen kenden zij een deelnemer en waren zij op uitnodiging daarvan aanwezig tijdens het evenement.

³ Het aantal dagen waarop iemand aanwezig is geweest, is wanneer aangegeven berekend aan de hand van het aantal wedstrijdonderdelen dat diegene heeft bezocht (Baan, Weg, Marathon of meerdere onderdelen).

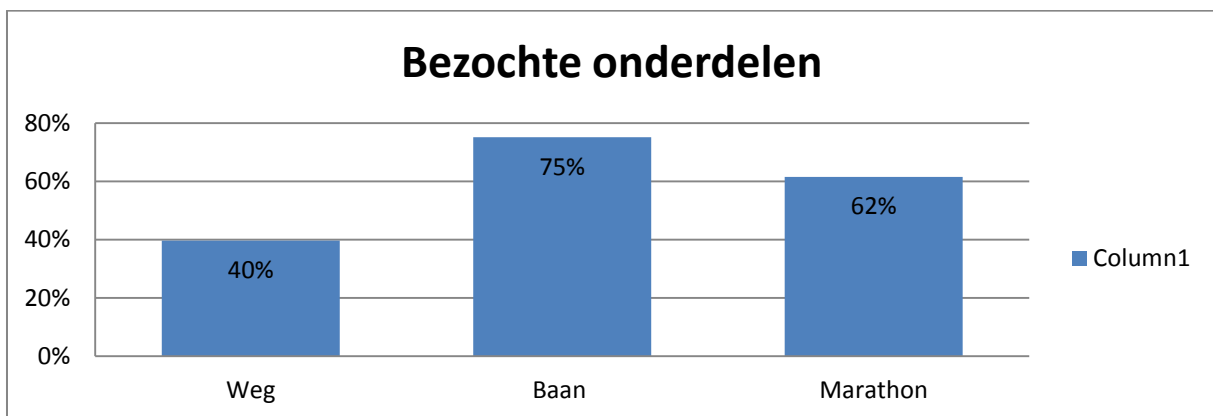
Figuur 1 Type respondent

De groepsgrootte varieerde van één tot 21 mensen, met een gemiddelde van 2,5 ($\pm 1,9$). De meeste mensen zijn met z'n tweeën of alleen (figuur 2). 1% van de respondenten kwam met een groep groter dan tien personen.

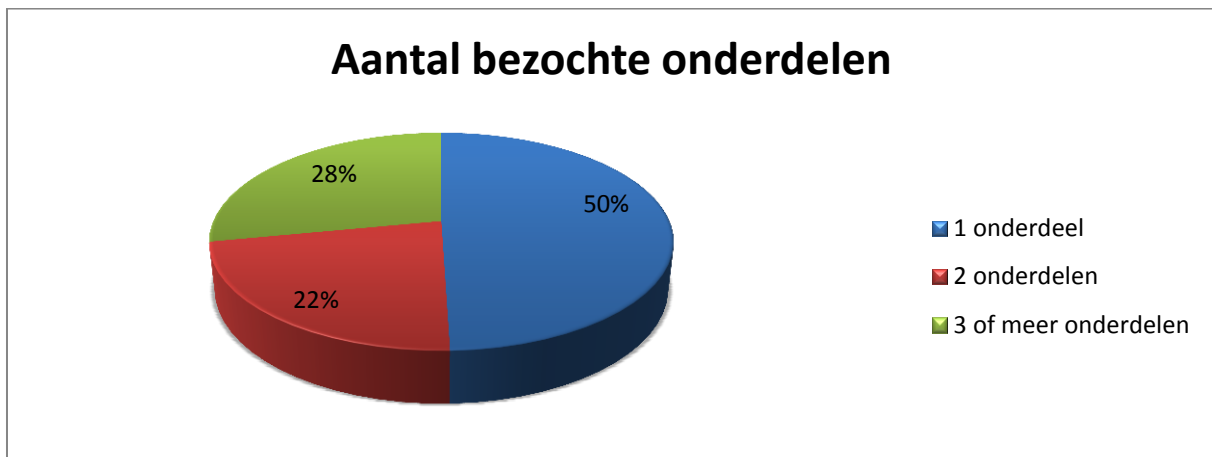
Figuur 2 Groepsgrootte waarin men het EK Inline Skaten bezoekt

75% van de respondenten bezoekt het onderdeel Baan, 62% bezoekt het onderdeel Marathon en 40% bezoekt de wegwedstrijd (figuur 3).

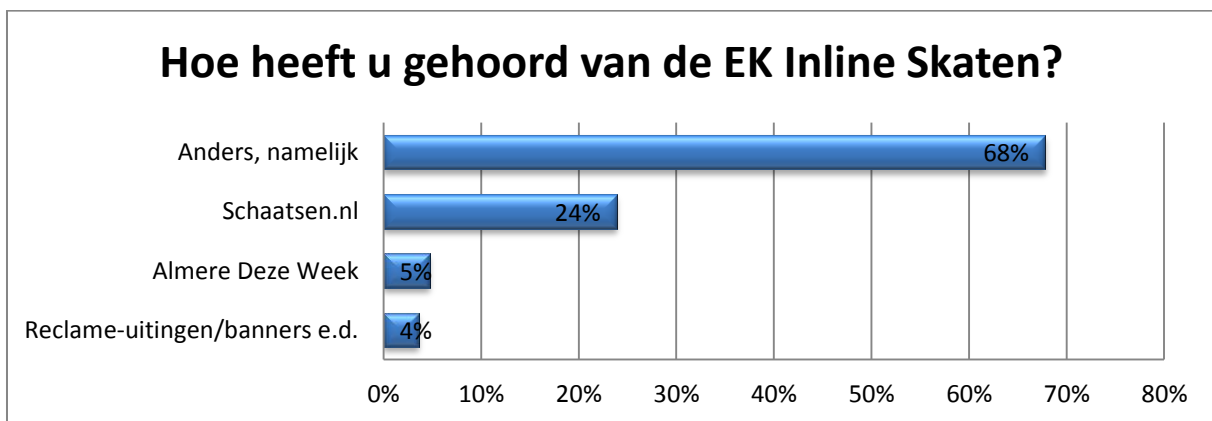
Figuur 3 Percentage respondenten dat verschillende onderdelen bezoekt

De helft van alle respondenten bezocht meerdere onderdelen van het evenement (figuur 4). Voor 22% waren dat twee onderdelen, 28% bezocht drie onderdelen.

Figuur 4 Verdeling bezoekers naar aantal onderdelen van het EK Inline Skaten dat zij bezochten

De EK Inline Skaten is via diverse media gepromoot: via de website schaatsen.nl, advertenties in 'Almere deze Week' en diverse andere reclame-uitingen en banners in de regio Almere. Hoewel de website schaatsen.nl een belangrijk medium was waardoor mensen op de hoogte waren van het evenement (24%, zie figuur 5), bleken de meeste mensen op een andere manier op de hoogte te zijn gebracht. In de meeste gevallen was dat omdat ze zelf aan skeeleren of schaatsen doen en het via de vereniging of hun netwerk wisten (60 keer genoemd) of omdat familie of bekenden deelnemer zijn tijdens de EK Inline Skaten (38 keer genoemd). Overige genoemde media waren: *via de KNSB* (9 keer), *via vrienden of familie*, en *de gemeente Almere*.

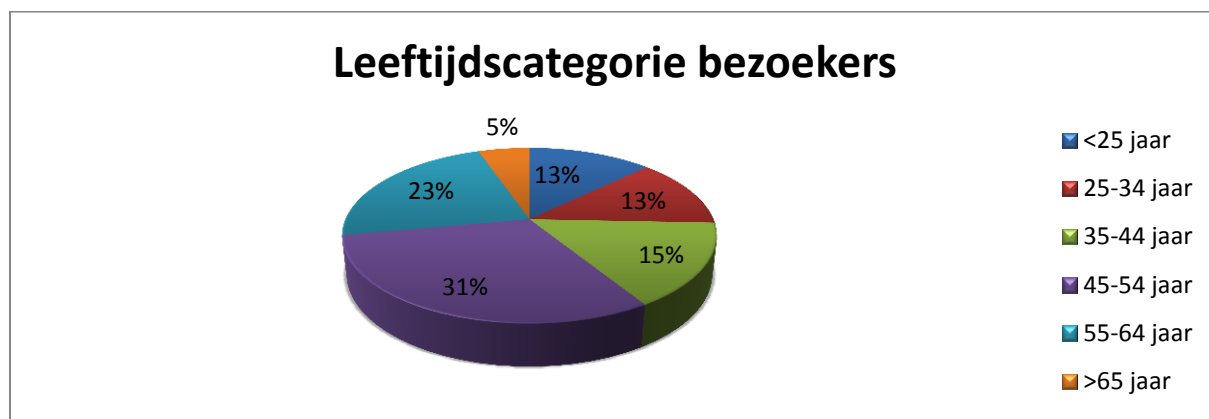

Figuur 5 Medium waardoor mensen hoorden van evenement

2.2 Bezoekersprofiel

Van de bezoekers was 63,5% man en 36,5% vrouw. De gemiddelde leeftijd van de bezoekers was 44,7 jaar (met een standaarddeviatie van 14,2 jaar). Hierbij moet worden aangetekend dat dit is gebaseerd op de leeftijd van de respondenten en dat kinderen onder de 18 jaar niet zijn benaderd voor deelname aan het onderzoek.

Waarschijnlijk ligt de gemiddelde leeftijd dus nog iets lager. Figuur 6 geeft de bezoekers weer per leeftijdscategorie. De grootste groep is die in de leeftijd 45-54 jaar, gevolgd door die van 55-64 jaar.

Figuur 6 Verdeling bezoekers naar leeftijd

Als gevraagd wordt naar het gezelschap waarin men de EK Inline Skaten bezoekt, is dat veelal alleen of met partner (tabel 2). 17,3% van de bezoekers kwam met partner en kinderen naar het evenement en nog eens 17,3% bezocht de EK Inline Skaten met vrienden/kennissen.

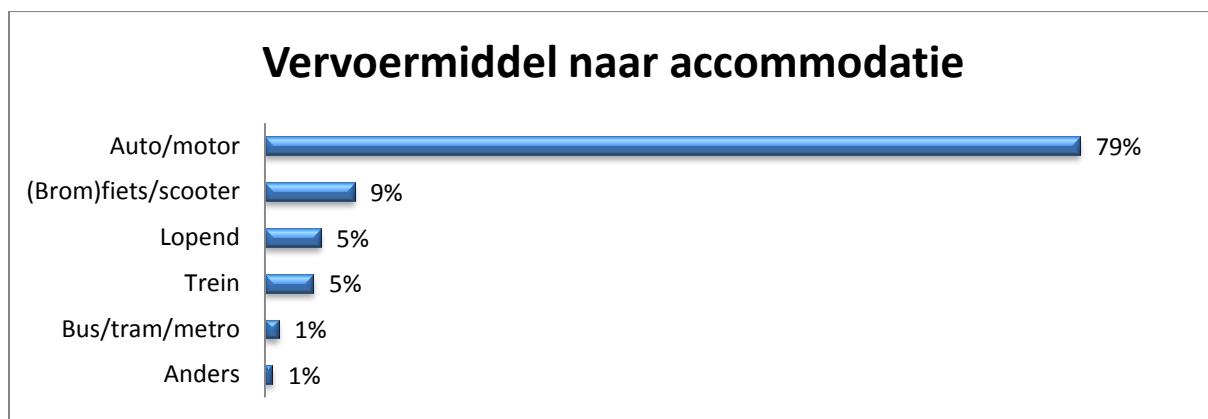
Tabel 2 Verdeling bezoekers naar gezelschap waarin zij naar het EK Inline Skaten kwamen

Gezelschap	Percentage bezoekers
Alleen	29,7%
Met partner/echtgeno(o)t(e) en zonder kinderen	18,4%
Met partner/ echtgeno(o)t(e) en met kinderen	17,3%
Alleen met kinderen	8,6%
Met overige familie	6,4%
Met vrienden/ kennissen	17,3%
Met school/bedrijf of vereniging	2,3%
Anders	-
Totaal	100%

De meeste kinderen die met hun ouders naar het evenement komen zijn ouder dan 12 jaar: 16,7% van de bezoekers brengt één of meerdere kinderen van 12 jaar of ouder mee (figuur 7). 7,5% van de respondenten bezoekt het evenement met kinderen tussen de zes en twaalf jaar en 4,2% doet dat met één of meerdere kinderen jonger dan zes jaar.

Figuur 7 Percentage bezoekers dat EK Inline Skaten bezoekt met kinderen

Aan de bezoekers is gevraagd met welk vervoersmiddel zij naar het EK Inline Skaten kwamen (figuur 8). Bijna vier op de vijf bezoekers kwam per auto/motor naar de accommodatie. Negen procent deed dat met de (brom)fiets of scooter en vijf procent kwam lopend. Slechts weinig mensen maakten gebruik van het openbaar vervoer.

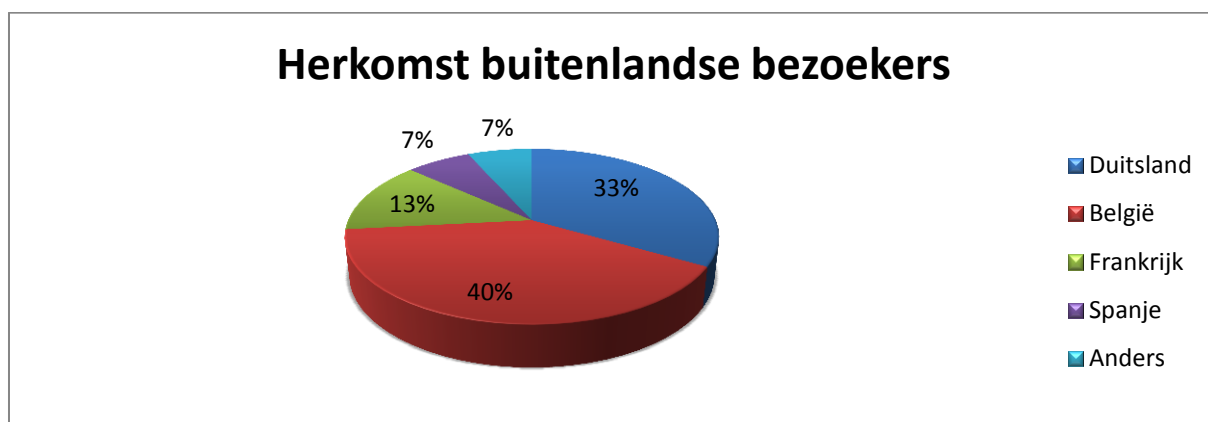
Figuur 8 Vervoermiddel waarmee bezoekers naar accommodatie komen

Van alle bezoekers was verreweg het grootste gedeelte afkomstig uit Nederland (94,4%). Het merendeel van hen (28,5%) was afkomstig uit de provincie Flevoland, gevolgd door Noord-Holland (18,2%) en Zuid-Holland (10,3%, zie tabel 3). Weinig mensen uit Limburg en Zeeland kwamen naar Almere toe.

Tabel 3 Herkomst Nederlandse bezoekers

Provincie	Percentage bezoekers
Flevoland	28,5%
Noord-Holland	18,2%
Zuid-Holland	10,3%
Gelderland	8,7%
Overijssel	7,9%
Friesland	6,7%
Utrecht	6,7%
Noord-Brabant	5,1%
Drenthe	4,3%
Groningen	2,8%
Limburg	0,4%
Zeeland	0,4%

Van de bezoekers is 5,6% afkomstig uit het buitenland (15 respondenten). De meesten van hen komen uit België of Duitsland (figuur 9).

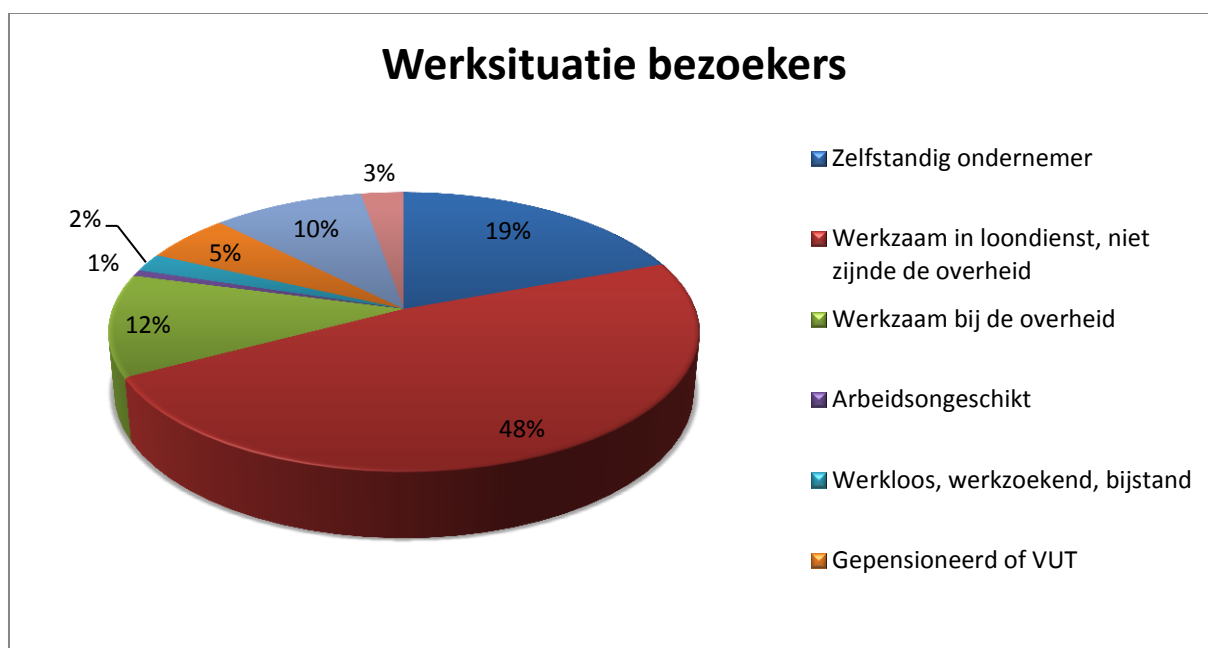
Figuur 9 Bezoekers uit andere landen

Het opleidingsniveau van de bezoekers aan de EK Inline Skaten ligt hoog: maar liefst 51,7% heeft een opleiding op HBO of WO niveau afgerond (tabel 4). Dat is hoger dan het percentage van de bevolking in Nederland (32%, bron: Nationaal Kompas Volksgezondheid). Slechts 1,1% van alle bezoekers heeft enkel basisonderwijs afgerond.

Tabel 4 Hoogst genoten opleiding bezoekers

Hoogst genoten opleiding	Percentage bezoekers
Basisonderwijs	1,1%
MAVO, VMBO	14,0%
MBO	22,3%
HAVO, VWO, HBS	10,6%
HBO, WO	51,7%
Anders	0,4%

Aan de bezoekers is tevens gevraagd wat hun huidige werksituatie is (figuur 10). De meeste bezoekers zijn in loondienst bij een werkgever, niet zijnde de overheid. Het percentage zelfstandig ondernemers onder de bezoekers ligt met 19% hoger dan het landelijk percentage van 14,6% (Bron: CBS). 12% van de bezoekers werkt bij de overheid en 10% is student.

Figuur 10 Werksituatie bezoekers

2.3 Gemiddelde bestedingen

In tabel 5 is te zien wat de bestedingen van bezoekers waren per categorie. In totaal gaf men gemiddeld € 36,86 uit tijdens het evenement, waarvan het meeste aan eten en drinken, gevolgd door toegang en vervoer. Aan winkelen en boodschappen in de regio gaf men gemiddeld € 5,34 uit.

Tabel 5 Bestedingen van bezoekers per bestedingscategorie

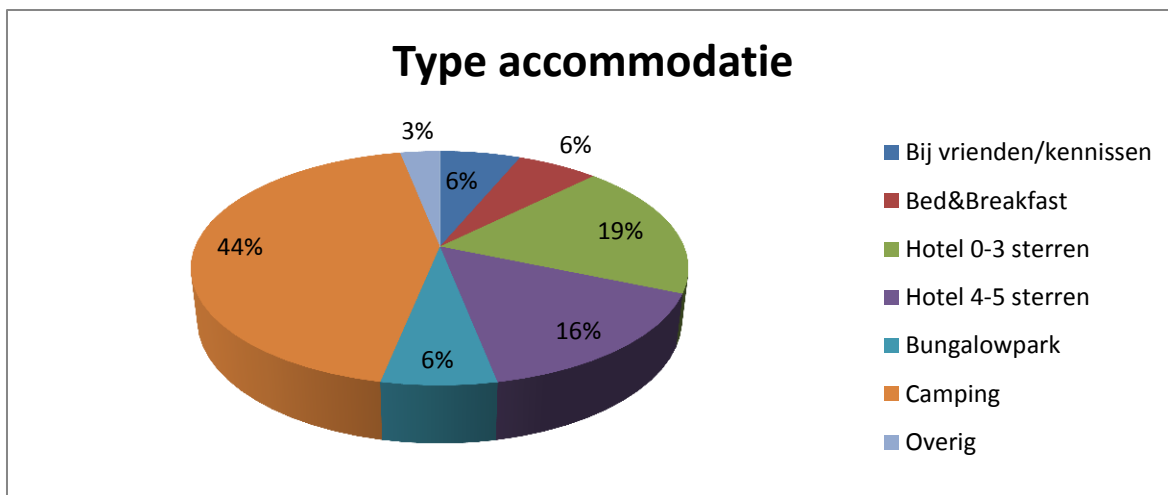
Bestedingscategorie	Gemiddelde besteding per bezoeker
Toegang evenement	€7,62
Merchandising	€2,22
Eten en drinken	€15,28
Vervoer	€5,34
Winkelen en boodschappen	€4,71
Overige uitgaven	€1,69
Totaal	€36,86

Van de bezoekers heeft 12,5% één of meerdere nachten buiten het eigen huis overnacht. Het merendeel daarvan (72,7%) overnachtte in Almere, 18,2% deed dat in de regio Almere en 9% in de provincie Flevoland. In tabel 6 is het gemiddelde aantal overnachtingen van bezoekers in Almere, in de regio Almere en de provincie weergegeven. De bezoekers overnachtten gemiddeld vijf tot zes nachten.

Tabel 6 Overnachtingslocatie bezoekers

Overnachtingslocatie	Gemiddeld aantal overnachtingen
In Almere	6 (±2,9)
In de regio Almere	5,2 (±1,8)
Provincie Flevoland	5 (±3,5)

De meeste overnachters verbleven op een camping (44%), gevolgd door overnachtingen in een hotel (figuur 11). Ruim 6% overnacht bij vrienden of kennissen en eveneens 6% overnacht in een Bed & Breakfast.

Figuur 11 Type accommodatie waar overnachters verblijven (n= 48)

2.4 Tevredenheid

Tot slot is aan de bezoekers een aantal vragen gesteld over de tevredenheid over het evenement. Het merendeel van de bezoekers is erg tevreden over de EK Inline Skaten: men waardeert het evenement met een 7,9. De buitenlandse bezoekers evalueren het evenement iets lager met een 7,8, de bezoekers afkomstig uit de provincie Flevoland beoordelen het evenement met een 8. Van de bezoekers vindt 95,7% dat Almere zich blijvend in moet zetten voor de komst van evenementen als het EK Inline Skaten. Van de mensen die dat niet vinden geeft een aantal aan dat de sfeer beter zou moeten en/of dat het aantal bezoekers omhoog moet. Als toelichting op het hoge rapportcijfer geven veel mensen aan dat het evenement goed georganiseerd is (51 keer genoemd) en dat sfeer goed is (25 keer genoemd).

Tabel 7 Verbeterpunten

Verbeterpunten	Aantal keren genoemd
Meer publiek/meer promotie voor evenement	20
Wachttijd tussen onderdelen te lang/weinig tijdverdrijf tussen onderdelen	13
Meer zitplek/tribunes	3

3 Economische Impact

Zoals eerder aangegeven bestaat de Economische Impact uit de volgende onderdelen:

- De additionele bestedingen van bezoekers en deelnemers aan het evenement
- De additionele bestedingen vanuit de organisatie van het evenement (via gegevens van de organisatie)

De additionele bestedingen van bezoekers en deelnemers worden in paragraaf 3.1 besproken, die van de organisatie zijn weergegeven in paragraaf 3.2

3.1 Additionele bestedingen van bezoekers en deelnemers

Bestedingen van bezoekers en deelnemers zijn additioneel indien aan de volgende voorwaarde wordt voldaan: Er is een oorzakelijk verband met de organisatie van het evenement. In de praktijk betekent dit dat alleen bestedingen worden meegenomen van bezoekers en deelnemers die speciaal voor het evenement naar de provincie zijn gekomen, of in het geval van inwoners van de provincie, die voor het evenement in de provincie zijn gebleven, waarbij inwoners als additioneel worden gerekend als zij voor een dergelijk evenement naar een andere Nederlandse stad zouden zijn gereisd.

Om te bepalen of bezoekers en deelnemers additioneel zijn, is aan de respondenten van *buiten de provincie* in de vragenlijst de stelling voorgelegd: 'Als het EK Inline Skaten niet had plaatsgevonden in Almere was ik vandaag toch in Almere geweest.' Respondenten die hierop 'ja' antwoorden worden niet tot de additionele bezoekers gerekend. Aan bezoekers uit de gemeente Almere is de vraag gesteld: 'Stel dat dit evenement niet in Almere had plaatsgevonden maar in een andere Nederlandse gemeente, was u dan naar die gemeente gegaan voor dit evenement?'. Respondenten uit Almere die hierop 'ja' antwoorden worden als additionele bezoekers beschouwd.

Van de respondenten afkomstig uit de provincie Flevoland was 16,7% additioneel en van de bezoekers buiten Flevoland was 92,8% additioneel. Van de buitenlandse bezoekers is zelfs 93,3% additioneel. In totaal was 72,4% van het publiek, ofwel 3.307 dagbezoeken additioneel.

3.1.1 Bestedingen bezoekers

Tabel 8 geeft de additionele bestedingen per dag en in totaal weer. Hierin is het aantal bezoekers per dag weergegeven zoals aangeleverd door de organisatie. Per dag is het percentage additionele bezoekers berekend aan de hand van de enquête. Op basis van dit percentage is het aantal additionele bezoekers per dag berekend. De additionele uitgaven per dag zijn berekend door het vermenigvuldigen van de uitgaven per persoon met het aantal additionele bezoekers. Hiermee komt het totaal aan additionele uitgaven van bezoekers aan de EK Inline Skaten op **€ 46.858,12,-**.

Tabel 8 Additionele bestedingen bezoekers

	Zaterdag 29 juni	Zondag 30 juni	Maandag 1 juli	Dinsdag 2 juli	Donderdag 4 juli	Vrijdag 5 juli	Zaterdag 6 juli	Totaal
Aantal bezoekers (A)	661	639	502	410	443	413	1500	4568
Percentage additioneel (B)	84,2%	85,2%	68,8%	57,1%	94,7%	84,2%	42,4%	
Aantal additionele bezoekers (C= A X B)	557	544	345	234	420	348	636	
Uitgaven per persoon (exclusief toegang) (D)	€10,17	€18,79	€12,25	€32,01	€11,77	€15,85	€13,83	
Additionele uitgaven (E= C X D)	€5664,69	€10221,76	€4226,25	€7490,34	€4943,40	€5515,80	€8795,88	€46.858,12

3.1.2 Overnachtingen en bestedingen aan logies door bezoekers

Op basis van het aantal individuele bezoekers, het percentage daarvan dat additioneel is en het gemiddeld aantal overnachtingen per persoon, kan het totaal aantal overnachtingen worden berekend (tabel 9). In paragraaf 2.1 is het aantal individuele bezoekers berekend door het aantal dagbezoeken te delen door het gemiddelde aantal dagen (2,44) dat iemand het EK Inline Skaten bezoekt. Het aantal individuele bezoekers kwam daarmee op 1.872. Het aantal additionele bezoekers komt op 1.355 (72,4% van het totaal). Uit de enquête blijkt dat van de additionele bezoekers 15,46% overnacht buiten de eigen woning. De gemiddelde overnachtingsduur is 5,9 nachten, waarmee het aantal additionele overnachtingen op bijna 1.236 komt. De gemiddelde prijs per overnachting is ruim € 29,-. De additionele bestedingen van bezoekers aan overnachtingen komen daarmee op **€ 36.098,47**.

Tabel 9 Additionele bestedingen bezoekers aan overnachtingen

Overnachtingen bezoekers	Aantal keren genoemd
Aantal individuele bezoekers (A)	1.872
Aandeel additionele bezoekers (B)	72,4%
Aantal additionele bezoekers ($C=A*B$)	1.355
Aandeel van additionele bezoekers dat overnacht (E)	15,46%
Gemiddelde overnachtingsduur (D)	5,9
Aantal additionele overnachtingen ($F= C*D*E$)	1.236
Gemiddeld prijs per persoon per overnachting (G)	€ 29,20
Additionele bestedingen bezoekers aan overnachtingen ($H=F*G$)	€ 36.098,47

3.1.3 Economische impact deelnemers en begeleiders

Aan de EK Inline Skaten namen 177 personen deel, die werden bijgestaan door 46 begeleiders. Deze deelnemers en begeleiders waren afkomstig uit 17 landen. De 223 deelnemers en begeleiders waren gemiddeld genomen 5,7 dagen aanwezig voor het evenement⁴. Zij worden allemaal gezien als additioneel, waarmee het aantal deelnemersdagen uitkomt op ruim 1.271. Deze deelnemers en hun begeleiders gaven gemiddeld (exclusief overnachtingen) € 25,- per dag uit⁵. Het totaal aan additionele bestedingen van deelnemers (exclusief overnachtingen) komt daarmee op **€ 31.777,50**.

⁴ Gebaseerd op het aantal hotelovernachtingen zoals aangegeven door de organisatie

⁵ Gebaseerd op een beperkte steekproef onder de deelnemers, die niet representatief is, maar wel als enig beschikbaar materiaal, als indicatief mag worden beschouwd.

Tabel 10 Additionele bestedingen van deelnemers en begeleiders

Bestedingen deelnemers en begeleiding	Bedrag
Aantal deelnemers en begeleiders (A)	223
Aandeel additioneel (B)	100%
Aantal additionele deelnemers en begeleiders (C=A X B)	223
Gemiddeld aantal dagen (D)	5,7
Aantal deelnemersdagen (E=C X D)	1271,1
Uitgaven per per persoon per dag (F)	€25,-
Additionele bestedingen deelnemers (E X F)	€31.777,50

Op basis van cijfers van de organisatie komt naar voren dat 11 landen verbleven in het Bastion Hotel, waar een overnachting € 50,25 per persoon kostte (uitgegaan van overnachtingen in een tweepersoonskamer). In dit hotel zijn 905 overnachtingen afgenomen. Zes landen namen ieder nog ca. zestig overnachtingen af in andere hotels, neerkomend op een totaal van 360 overnachtingen. Van twee van deze hotels is de prijs bekend: € 49,50 per nacht (uitgaande van tweepersoonskamers). Voor de overnachtingen in de overige hotels is ook uitgegaan van deze overnachtingsprijs. Het totaal bestede bedrag aan overnachtingen komt daarmee op € **63.296,25** (tabel 11)

Tabel 11 Additoele bestedingen aan overnachtingen⁶ door deelnemers en begeleiders

Overnachtingen deelnemers en begeleiders	Bedrag
905 overnachtingen ad. €50,25 per nacht	€45.476,25
Ca. 360 overnachtingen ad. €49,50 per nacht	€17.820,-
Totaal	€63.296,25⁷

⁶ Het bedrag besteed aan overnachtingen is gebaseerd op een overnachtingen inclusief ontbijt.

⁷ Bij deze berekening is uitgegaan van het aantal afgenomen overnachtingen zoals aangegeven door de organisatie. Hiermee komen we uit op een gemiddeld aantal overnachtingen van 5,7 per deelnemer/begeleider. Het gemiddelde aantal overnachtingen aangegeven door deelnemers in de vragenlijst ligt op 8,8 per deelnemer. Het aantal deelnemers in de vragenlijst ligt echter laag (6 respondenten), waardoor het aantal overnachtingen zoals aangegeven door de organisatie als betrouwbaarder wordt gezien.

3.2 Additionele bestedingen van de organisatie

Voor de economische impactberekening van de EK Inline Skaten is het van belang te weten welke uitgaven de organisatie deed in de provincie Flevoland en welke inkomsten zij genereerde uit diezelfde provincie. Het saldo daarvan is de netto economische impact vanuit de organisatie.

Tabel 12 laat de uitgaven zien van de organisatie van de EK Inline Skaten. Deze gegevens zijn afkomstig van de KNSB. In totaal heeft de organisatie € 51.368,- uitgegeven binnen de provincie Flevoland.

Tabel 12 Uitgaven organisatie binnen en buiten Flevoland

	Flevoland	Elders	Totaal
Uitgaven	€ 51.368,-	€ 417.982,-	€ 469.350,-

Tabel 13 geeft de inkomsten weer, afkomstig uit de provincie zelf en daarbuiten. Bijna 22% van de inkomsten van de organisatie is afkomstig uit de provincie Flevoland zelf, waarvan het grootste deel uit subsidies van de provincie en de gemeente Almere. In totaal komt dit neer op € 102.123,54,-.

Tabel 13 Inkomsten organisatie uit Flevoland en daarbuiten

	Flevoland	Elders	Totaal
Sponsoring		€ 35.304,-	€ 35.304,-
Subsidie provincie	€ 50.000,-		€ 50.000,-
Subsidie gem. Almere	€ 50.000,-		€ 50.000,-
Subsidie min. van VWS		€ 139.515,-	€ 139.515,-
Eigen bijdrage		€ 166.045,-	€ 166.045
Tickets ⁸	€ 2123,54	€ 5570,46	€ 7.694,-
Overig		€ 16.770,-	€ 16.770,-
Totaal	€ 102.123,54	€ 363.204,46	€ 465.328,-

Als we de inkomsten afkomstig uit de provincie Flevoland verrekenen met de uitgaven gedaan in diezelfde provincie (tabel 14), komen we uit op **negatief** saldo van **€ 50.755,54**.

⁸ Van de bezoekers is 72,4% additioneel. Dit percentage wordt gebruikt om te bepalen hoeveel van de opbrengst van de kaartverkoop additioneel is. Dit bedrag zou anders neerslaan buiten Flevoland en kan daarom gezien worden als middelen van elders.

Tabel 14 Economische impact organisatie

	In Flevoland
Bestedingen	€ 51.368,-
Inkomsten	€ 102.123,54
Economische impact organisatie	€ 50.755,54 -/-

3.3 Totale Economische Impact

Tabel 15 geeft de economische impact van de EK Inline Skaten overzichtelijk weer. De totale economische impact van de EK Inline Skaten 2013 voor de provincie Flevoland is **€ 126.254,80**. Het grootste deel van de inkomsten was afkomstig van overnachtingen van de deelnemers (€ 63.296,25), gevolgd door additionele bestedingen van bezoekers.

Tabel 15 Economische Impact EK Inline Skaten 2013

Onderdeel	Bedrag
Additionele bestedingen bezoekers	€ 46.858,12
Overnachtingen bezoekers	€ 36.098,47
Additionele bestedingen deelnemers en begeleiders	€ 31.777,50
Overnachtingen deelnemers	€ 63.296,25
Additionele bestedingen organisatie	€ 50.755,54 -/-
Totale economische impact	€ 127.274,80

3.4 Vergelijking met prognose

Voorafgaand aan het evenement heeft Sportservice Flevoland een prognose gemaakt van de economische impact van het evenement. In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen een vergelijking gemaakt met deze prognose.

Het totaal aantal bezoekers werd vooraf geschat op 4.000. Het uiteindelijke aantal bezoekers ligt met 4.568 iets hoger. In tabel 16 is een vergelijking gemaakt hoe vooraf het aantal bezoekers per onderdeel werd ingeschat. Het aandeel bezoekers bij het onderdeel marathon was met ca. 1.500 uiteindelijk een stuk hoger dan de vooraf ingeschatte 500. Het aantal ingeschatte bezoekers op het onderdeel weg ligt met 1.167 hoger dan het uiteindelijke aantal van 856. Het daadwerkelijke aantal bezoekers bij het onderdeel baan komt met 2.212 goed overeen met de vooraf ingeschatte 2.333.

Tabel 16 Prognose bezoekers per onderdeel

	Baan	Weg	Marathon
Aantal ingeschatte bezoekers	2.333	1.167	500
Daadwerkelijk aantal bezoekers	2.212	856	1.500

Vooraf schatte men in dat van de bezoekers uit Flevoland 50% additioneel zou zijn, van de bezoekers buiten Flevoland, maar uit Nederland 70% en van de buitenlandse bezoekers 95%. Dat laatste percentage klopte met de werkelijkheid (93,3% additioneel). Van de bezoekers uit de provincie Flevoland is slechts 16,7% additioneel. Het percentage additionele bezoekers van buiten de provincie ligt met 92,8% echter een stuk hoger dan vooraf ingeschat. Het totaal aantal additionele bezoekers was 3.307. Dit is iets hoger dan de prognose van 2.980.

Tabel 17 Ingeschatte en daadwerkelijke dagbestedingen per herkomstcategorie

Herkomst bezoekers	Buitenland	Nederland	Buiten Flevoland
Vooraf ingeschatte dagbesteding	€50,-	€30,-	€10,-
Daadwerkelijke dagbesteding	€37,95	€14,80	€16,-

Tabel 17 geeft de vooraf ingeschatte dagbesteding en de uiteindelijke dagbesteding weer per afkomstcategorie. Voor de bezoekers uit Flevoland lag de uiteindelijke dagbesteding hoger dan vooraf ingeschat, maar voor zowel de bezoekers uit het buitenland als voor de bezoekers uit de rest van Nederland lag de uiteindelijke dagbesteding lager dan vooraf was ingeschat. Dit, in combinatie met het feit dat het percentage additionele bezoekers uit Flevoland lager lag dan ingeschat, zorgt er mogelijk voor dat de totale dagbesteding in werkelijkheid een stuk lager is (€ 46.858,12) dan vooraf werd ingeschat (€ 111.399,72).

Tot slot is doordat het aandeel bezoekers uit het buitenland hoger is ingeschat dan in werkelijkheid het geval was (schatting 2.000, waarschijnlijk waren dit er niet veel meer dan 300) het bedrag besteed aan overnachtingen door bezoekers flink lager uitgevallen dan vooraf werd ingeschat (€ 36.098,47 ten opzichte van een schatting van € 183.341,94).

Bestedingen en overnachtingen van deelnemers en begeleiders en van de organisatie zijn in de prognose niet meegenomen.

3.4 Conclusie

De totale economische impact van de EK Inline Skaten is **€ 127.274,80**. Dit is goed vergelijkbaar met evenementen als de NK Baanwielrennen 2012 in Gelderland (4.300 bezoekers, economische impact € 77.400,-) en de Worldcup BMX Supercross 2011 (5.000 bezoekers, economische impact € 76.000). De overnachtingen van de deelnemers (€ 63.296,25) dragen het meest bij aan de economische impact.

7. Literatuur en geraadpleegde websites

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Toename ondernemerschap in Nederland. Gedownload van:

<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/dossiers/ondernemingsklimaat/publicaties/artikelen/archief/2012/2012-ondernemerschap-zzp-art.htm> op 28 augustus 2013.

Késenne, S. 2005. Do we need an economic Impact study or a cost-benefit analysis of a Sport Event. *European Sports Management Quarterly*, 2005; 5 (2); 133-142.

Nationaal Kompas Volksgezondheid (opleidingsniveau NL). Scholing en opleiding, wat is de huidige situatie? Gedownload van <http://www.nationaalkompas.nl/bevolking/scholing-en-opleiding/huidig/> op 28 augustus 2013.

Richtlijn Economische Impact - Werkgroep Evaluatie Sportevenementen ((WESP). Gedownload van www.evenementenevaluatie.nl/richtlijnen op 1 juni 2013.

Bijlage: Vragenlijst Economische Impact

EK Inline Skaten Almere 2013

Onderdeel:	Datum:	Tijdstip:	Weer nu:
☐ Baan FBK	☐ Zaterdag 29 juli	☐ 08.00-12.30	☐ Zonnig
☐ Weg FBK	☐ Zondag 30 juli	☐ 12.30-17.00	☐ Gedeeltelijk zonnig
☐ Marathon Almere Centrum	☐ Maandag 1 juli	☐ 17.00-21.30	☐ Bewolkt
	☐ Dinsdag 2 juli	☐ Anders:	☐ Lichte regen
	☐ Donderdag 4 juli		☐ Regen
	☐ Vrijdag 5 juli		
	☐ Zaterdag 6 juli		

Goedendag mevrouw/meneer, wij willen u graag namens de provincie Flevoland enkele vragen stellen over uw bezoek aan het EK Inline Skaten

1. Bent u ...

- 1 Bezoeker op eigen initiatief
- 2 Bezoeker op uitnodiging van sponsor of organisatie EK Inline Skaten
- 3 Deelnemer
- 4 Anders

2. Wat zijn de vier cijfers van uw postcode of wat is het land waar u woont?

- 1 NL: postcode |__|__|__|__|
- 2 Buitenland: Land DUI, BE, FR, GB, SP, ... , nl. _____

3. In welk gezelschap bent u hier?

- 1** Alleen
- 2** Met partner / echtgeno(o)t(e) en zonder kinderen
- 3** Met partner / echtgeno(o)t(e) en met kinderen
 - 1. # kind(eren) jonger dan 6 jaar
 - 2. # kind(eren) tussen 6 en 12 jaar
 - 3. # kind(eren) ouder dan 12 jaar
- 4** Alleen met kinderen
 - 1. # kind(eren) jonger dan 6 jaar
 - 2. # kind(eren) tussen 6 en 12 jaar
 - 3. # kind(eren) ouder dan 12 jaar
- 5** Met overige familie
- 6** Met vrienden / kennissen
- 7** Met school, bedrijf, vereniging, etc.
- 8** Anders

4. Uit hoeveel personen bestaat uw gezelschap? _____ personen

**5. Hoeveel van deze personen zijn GEEN toeschouwer van dit evenement (bijv. omdat ze andere interesses hebben/gaan winkelen e.d.)?
_____ personen**

6. Als het EK Inline Skaten niet had plaatsgevonden in Almere, was ik vandaag toch in Almere geweest.

- 1** Waarschijnlijk wel → verder met vraag 7
- 2** Waarschijnlijk niet → verder met vraag 8
- 3** Weet niet/neutraal → verder met vraag 8

7. Bent u langer in Almere gebleven door dit evenement?

- 1** Nee **2** Ja, namelijk _____ uur / _____ dagen langer

8. Stel dat dit evenement niet in Almere maar in een andere Nederlandse gemeente had plaatsgevonden, was u dan naar die andere gemeente gegaan voor dit evenement?

- 1** Waarschijnlijk wel
2 Waarschijnlijk niet
3 Weet niet/hangt ervan af

9. Respondent ≠ inwoner Almere: Hoe lang bent u van plan Almere te bezoeken?

Respondent = inwoner Almere: Hoe lang bent u van plan van huis te zijn?

- 1** _____ uur → verder met vraag 14
2 _____ dagen → verder met vraag 10

10. Overnacht u, of heeft u afgelopen nacht(en) overnacht, ergens anders dan op uw vaste woonadres?

- 1** Ja **2** Nee → verder met vraag 14

11. Waar en hoe vaak overnacht u?

- 1** ... overnachtingen in Almere
2 ... overnachtingen in de regio Almere
3 ... overnachtingen in de provincie Flevoland
4 ... overnachtingen in elders in Nederland
5 ... overnachtingen in elders buiten Nederland

12. In welke type accommodatie overnacht u en wat is de prijs van 1 overnachting? (Bij een groep; vragen naar totale uitgaven)

- 1** Bij vrienden/familie/kennissen
- 2** Bed & Breakfast → prijs per overnachting = € _____
- 3** Hotel 0 – 3 sterren → prijs per overnachting = € _____
- 4** Hotel 4 – 5 sterren → prijs per overnachting = € _____
- 5** Bungalowpark → prijs per overnachting = € _____
- 6** Camping → prijs per overnachting = € _____
- 7** Overig → prijs per overnachting = € _____

13. Op hoeveel personen heeft deze overnachtingprijs betrekking?
_____ personen

14. Welke van de onderstaande onderdelen gaat u bezoeken (of heeft u bezocht) tijdens het EK Inline Skaten? ENQ: lees voor, omcirkel in ieder geval huidig dagevenement zonder te vragen

- 1** Weg
- 2** Baan
- 3** Marathon
- 4** Side Events

15. Wat is vandaag op u van toepassing?

- 1** Ik doe alleen uitgaven voor mezelf
- 2** Ik betaal ook voor een ander, anderen
- 3** Ik betaal niets, iemand anders betaalt voor mij → verder met vraag 16

16.Hoeveel denkt u vandaag ongeveer uit te geven voor uzelf en/of uw gezelschap aan het volgende? ENQ.: controleer totaalbedrag, meerdere antwoorden mogelijk

Op deze locatie/in Almere			Regio Almere/provincie Flevoland		
1	Toegang evenement	€	7	Eten en drinken	€
2	Merchandising/souvenirs	€	8	Winkelen en boodschappen	€
3	Eten en drinken	€	9	(Andere) dagattracties/ recreatie	€
4	Openbaarvervoer in Almere	€	10	Openbaarvervoer buiten Almere	€
5	Winkelen in Almere	€	11	Parkeren en brandstof, huur fietsen	€
6	Overig	€	12	Overige uitgaven	€
Totaal (1-12)		€	Weet alleen totaal		€

17.Op hoeveel personen hebben deze uitgaven betrekking? _____ personen

18.Met welk vervoersmiddel heeft u de langste afstand van uw vaste woonadres of verblijfplaats naar deze locatie afgelegd?

- 1** Auto/motor
- 2** Trein
- 3** Bus/tram/metro
- 4** Taxi
- 5** (Brom)fiets/scooter
- 6** Boot
- 7** Lopend
- 8** Anders

19. Wat is uw geboortejaar? Geboortejaar = |_1_|_9_|_|_|

20. Wat is uw hoogst voltooide opleiding?

- 1** Geen onderwijs
- 2** Basisonderwijs
- 3** MAVO, VMBO (VLO, ULO, MULO, VBO, Ambachtsschool, Huishoudschool, LEAO, LAS, LTS)
- 4** MBO (MTS, UTS, MEAO, VHBO, KMBO, Leerlingwezen)
- 5** HAVO, VWO, HBS
- 6** HBO, WO (HTS, HEAO, Hogeschool, Universiteit)
- 7** Anders

21. Welke situatie is op dit moment op u van toepassing?

- 1** Zelfstandig ondernemer
- 2** Werkzaam in loondienst, niet zijnde de Overheid
- 3** Werkzaam bij de overheid
- 4** Arbeidsongeschikt
- 5** Werkloos, werkzoekend, bijstand
- 6** Gepensioneerd of VUT
- 7** Studerend
- 8** Huisvrouw, -man, overig

22. TOT SLOT: Wat voor rapportcijfer (1-10) zou u het EK Inline Skaten geven? Cijfer: __

23. Denkt u dat Almere er goed aan doet zich blijvend in te zetten voor de komst van het EK Inline Skaten in Almere?

1. Ja, want _____ **2.** Nee, want _____

24. Op welke manier bent u op de hoogte geraakt van dit evenement?

- 1.** Schaatsen.nl
- 2.** Reclame-uitingen/banners
- 3.** Almere deze week
- 4.** Kortingsbonnen
- 5.** Anders, namelijk _____

25. Heeft u verder nog vragen of opmerkingen?

26. ENQ: Omcirkel geslacht zonder te vragen.

1 Man **2** Vrouw